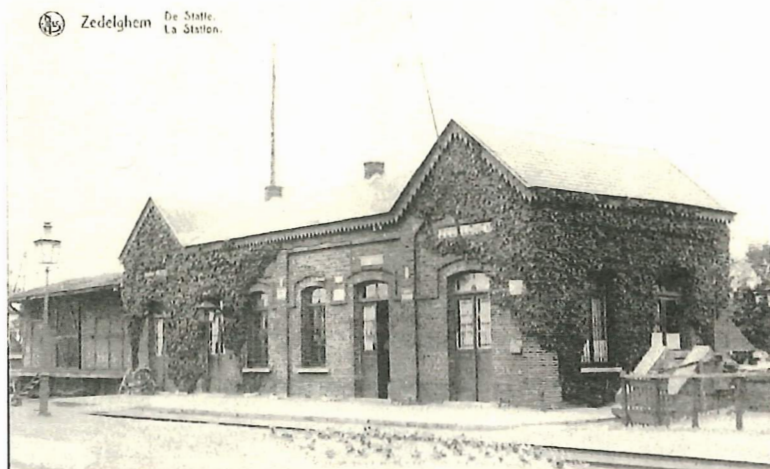

ZILLEGHEM

Het station van Zedelgem

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

30ste jaargang nr 2

april-mei-juni 2009

verantw. uitg.: B. Denys, Klapprozenlaan 13, 8210 Zedelgem

ZILLEGHEM

HANDELINGEN VAN DE KRING
VOOR HEEMKUNDE EN GESCHIEDENIS
"PASTOOR RONSE"

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

INHOUD

DENYS Bertrand, *Victor Deceuninck (broeder Filip CFX)* - p.43

BRAET Johan, *De "aendekooi" in Loppem: de oudst gekende eendekooi* - p.51

KEMPINCK Andre, *Zedelgem anno 1937, secties E en F (5/5)* - p.55

CAPPON Géry, *Theologie aan de universiteit van Loppem* - p.67

DENYS Bertrand, *Op de boekenplank* - p.72

LEDENACTIVITEIT, *Uitstapje naar Dudzele* - p.80

april-mei-juni 2009 – 30ste Jaargang Nr 2

REDACTIE EN BEHEER

Bertrand Denys	Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem
Patrick Arnou	B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Géry Cappon	Patrijzenhoek 9, 8210 Zedelgem
André Ramon	Prof. Nelisstraat 20, 8211 Aartrijke
Johan Braet	Wantestraat 136, 8310 Assebroek
Paul Vandenbussche	Guido Gezellelaan 44, 8210 Loppem
Johan Verplancke	Torhoutsesteenweg 396, 8210 Veldegem
Noël Denolf	Snellegemsestraat 118, 8210 Zedelgem
André Vanhevel	Belledreef 4, 8210 Veldegem

website: www.bloggen.be/heemkundezedelgem

Lidmaatschap: € 7,50

Rek. 001-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring "Pastoor Ronse"
Zedelgem

Secretariaat:

A. Ramon, Prof. Nelisstraat 20, 8211 Aartrijke
Tel.: 050 / 20 94 95 – Fax: 050 / 20.94.95

Abonnementen:

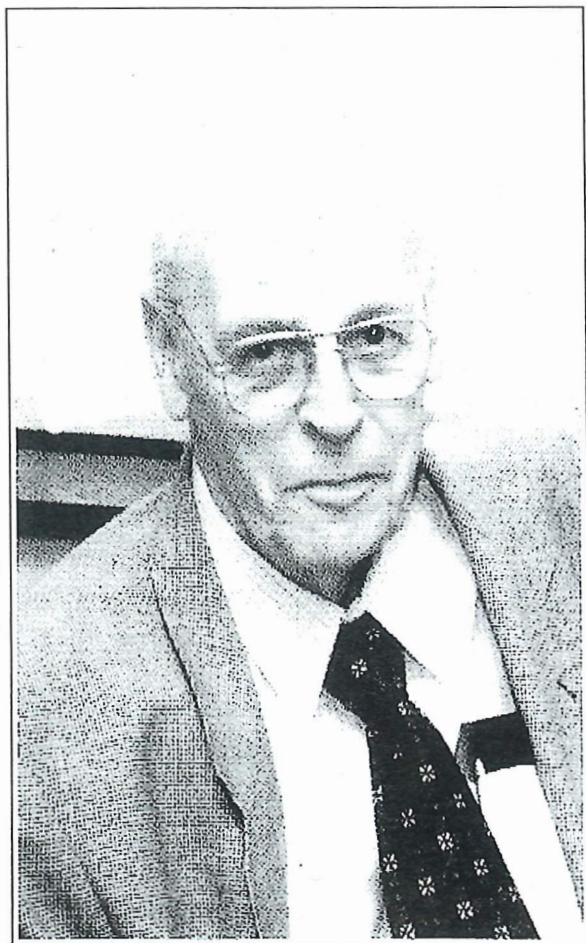
P. Arnou, B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Tel.: 050 / 20 98 58 – Fax: 050 / 20 95 01

Studies verschijnen in "Zilleghem" of uittreksels daarvan, mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen naar dit tijdschrift en de auteur.

Ieder auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels

Verantw. Uitgever: Bertrand Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 LOPPEM

Victor Deceuninck (broeder Filip CFX)

Broeder Victor Deceuninck
1929 - 2009

In ons vorige nummer konden we nog op de valreep het overlijden melden van onze redacteur Victor Deceuninck, broeder Filip CFX. In een korte tekst typeerden wij hem als een stille werker, niet gespeend van een vleugje flegma en humor. Hic et nunc willen wij hem eren in zijn werk.

Op 11 april ll. zou br. Filip 80 zijn geworden. Als Xaveriaan was hij gedurende 60 jaar op diverse plaatsen in de provincie actief voor de congregatie.

Afkomstig van de Sint-Jozefsparochie te Brugge liep hij als kind school bij de broeders op Sint-Gillis. Zijn voornaam had hij van zijn oom-priester Victor Deceuninck, die als leraar aan het Klein Seminarie te Roeselare al in 1928 vrij jong gestorven was.

Tijdens de oorlog trad hij binnen bij de Xaverianen en verbleef in hun vormingshuis op de Burg in Torhout, waar hij ook zijn onderwijzersvorming kreeg aan de plaatselijke normaalschool. Jaargenoten van hem waren onder anderen de heemkundigen Roger Verbeke (Wervik) en Johan Ballegeer (Lissewege). Grote indruk op hem maakte daar zijn leraar Nederlands Karel de Busschere. Na zijn diplomering in 1950, mocht hij nog een tweejarige regentaatsopleiding volgen aan Sint-Thomas te Brussel. Daarna kon hij tot 1958 aan de slag in SFX-Brugge, de school van de congregatie aan de Mariastraat. In die periode was hij tussendoor ook gedurende één jaar scholastiekenmeester te Torhout. In het jaar van de Expo kreeg hij een aanstelling aan het Sint-Bernardusinstituut in het chique Knokke. Tot op het einde van zijn leven had hij zijn hart verpand aan deze stad en z'n achterland. Vooral de streek 'rond de poldertorens' bleef hem altijd lief.

Van 1962 tot 1968 was hij in Knokke zelfs directeur van de school en econoom van de Knokse communiteit. Tussen 1960 en 1968 maakte hij deel uit van het bestuur van de heemkundige kring Sint-Guthago. Hij verzorgde vooral de fotografie en de cartografie voor het tijdschrift *Rond de Poldertorens*, maar tussendoor vond hij nog wat tijd voor een aantal artikels (zie bijlage). In 1996 leidde hij de

leden van de Sint-Guthagokring nog rond in de kerken van Snellegem en Zedelgem.

Vanaf 1968 heb ik hem dan leren kennen als collega-leraar. Naast elkaar stonden wij één jaar te Brugge en zes te Zedelgem als pioniers van de pas opgerichte ASO-middenschool Spes Nostra. In Zedelgem was hij ook graag, want in 1972 al kwam hij er de kleine kloostergroep vervoegen. Algauw was hij er actief in de parochie en als bibliothecaris voorzag hij de 'plaatsenaars' van lectuur. Bij de overname van de vrije boekerij door de Gemeente Zedelgem in 1981, werd hij zelfs een voor korte tijd bibliothecaris in gemeentedienst. Te Zedelgem leerde hij ook de heemkundige medepastoor Willy Peirsegaele kennen. Van in zijn Knokse jaren was hij al gestoken en besmet door de heemkundemicrobe van medebroeder Gaëtan. Samen met de medepastoor, Géry Cappon, Patrick Arnou en Jules Pollet stichtte hij in 1979 te Zedelgem de heemkundige kring pastoor Ronse.

Bekend om zijn fotografeerkunst en zijn handvaardigheid stond hij gedurende bijna 29 jaar in voor de opmaak van ons tijdschrift: aanvankelijk met een elektrische schrijfmachine, sinds meer dan 20 jaar met de computer. In die tijd is zijn vriendschap en eerbied voor wijlen pastoor Jules Pollet ontstaan. Talrijk zijn de plattegronden die br. Filip voor hem tekende. Legendarisch waren zij beiden als pijprokers. Vaak hulden zij de bestuurskrans op de vergaderingen in een dikke rook.

Broeder Filip bezat de gave om de problemen op een rationele en rustige manier aan te pakken en op te lossen. Ook de digitale vooruitgang liet hij niet aan zich voorbijgaan. Tekstverwerking, scannen, digitale fotografie kenden geen geheimen voor hem. Onze kring kon er wel bij varen. Ons tijdschrift *Zilleghem* puzzelde hij in z'n bureau ineen en verstuurde alle teksten elektronisch naar de drukker. Uit pure liefhebberij tikte hij ooit de parochieregisters over van de Sint-Laurentiusparochie te Zedelgem en tussendoor schreef hij ook wel eens een artikel over een of ander Zedelgems onderwerp. In een bijlage hebben we geprobeerd zoveel mogelijk

artikels van zijn hand op te sporen. Ze zijn bijna uitsluitend in ons tijdschrift verschenen.

Toen hij nog de nodige kracht bezat, liet hij ook niet na een jaarlijkse reis te maken. In het Franse Bourgondië had hij zijn hart verpand aan de Romaanse kerkjes die hij dan soms achteraf in een maquette vastlegde. Jawel, aan broeder Filip is er ook een architect en timmerman verloren gegaan! Het schoolbestuur van de Zedelgemse Sint-Leoschool kan dit beamen.

Toch bezat hij vooral de kenmerken van de vroegere onderwijzer-‘meester’: pienter- en nuchterheid en zin voor precisie, gepaard met handvaardigheid en zin voor strenge rechtvaardigheid. Legendarisch was bijvoorbeeld zijn didactisch materieel voor zijn lessen aardrijkskunde!

Na zijn pensionering in 1989, bleef hij nog 10 jaar te Zedelgem wonen, waarna aan de diaspora van de broeders een einde kwam te Brugge, na een achtjarig verblijf te Sint-Michiels. Uiteindelijk is hij te Brugge ziek geworden en er rustig gestorven op 11 maart 11. Wij zijn erg dankbaar om dit leven van inzet en ‘broederschap’.

Bertrand Denys
Klaprozenlaan 13
8210 Loppem

*Zij de naam bij Heer aan,
"Wijzig wij aan, want de wereld is veranderd
en de dag heeft een einde."*

de wereld is veranderd

Ter herinnering aan de dag
waarp wij samen hebben gebeden voor

Broeder Filip

(Victor Deceuninck)

van de Congregatie van de Broeders Navrannen

Geboren te Brugge op 11 april 1929
Eeuwige geloften op 30 augustus 1950
Overleiden te Brugge op 11 maart 2009.

Broeder Filip,
uiteindelijk is het eindpunt op aarde voor jou aangebroken.
Niet onverwacht echter. Heel bewust heb je het vaden naderamen
en onvermeidlijk zal het verloop van je leven als godgewijde,
als opvoeder en als medemens in je nimmeringen en je gebed
naar boven zijn gekomen.
Wellicht ook de passage daaromtrent in onze Fundamentele
Beginselen: "Stap voor stap zo heb je gewetensvol dat de pape voor
je volgeding zijn van de Heer je eren, leven is, dat je vrij hebt
toegewijd aan God en in dienst hebt gesteld van de mensen
als teken van Zijn liefde en kommer."

Zo rouwde als hij uitdijf was, zo is ook je levensawend gekomen ...

*"De wereld komt zo stil, zo stil,
zo, inderdaad, aangevallen,
dat je er niet, omover de dag,
als naar het is gekomen.
Zij is, voor, die, die, die, die, die,
die, die, die, die, die, die, die,
die, die, die, die, die, die, die,
die, die, die, die, die, die, die."*

Urcast dankbaar tegenover allen die je lief waren en erbechtelijk
voor elke blijik van vriendschap en voor alle zorgen, vooral in de
laatste maanden, ben je tenslotte heuggegaan.

Moge je in vrede zijn bij de Heer!

Bibliografie van Victor Deceuninck C.F.X.

Artikels in *Rond de Poldertorens*

Herrie om het bouwen van een nieuw station te Knokke *Rond de Poldertorens*, jg. III (1961), nr.2, p.82-85.

Huldiging van burgemeester D'Hoore te Knokke, *Rond de Poldertorens*, jg.III (1961), nr.2, p.85-86.

Statuten ende Costuymen van de aloude gilde van St.-Sebastiaan te Knokke, *Rond de Poldertorens*, jg.IX (1967), nr.3-4, p.65-88.

Artikels in *Zilleghem*

De Franse Republikeinse kalender
Zilleghem, 1ste jaargang, p. 18 (1980)

Zoektocht naar de romaanse kerk van Zedelgem
10.106 (1989)

De Gilde van St.-Sebastiaan van Zedelgem
10.146 (1989)

De Gilde van St.-Sebastiaan...prochie Zedelghem
11.20 (1990)
Constitutie van de Gilde St.-Sebastiaen binnen de prochie van
Zedelghem 11.73 (1990)
De St.-Sebastiaansgilde op gewone dagen
11.150 (1990)
Zedelghem gedurende de Eerste Wereldoorlog
12.67 (1991)
Zuidwege juli 1918
12.99 (1991)
De sacramentstoren en het orgel in de St.-Laurentiuskerk van
Zedelghem 12.149 (1991)
De tram Brugge-Leke in Zedelghem (1)
13.25 (1992)
De tram Brugge-Leke in Zedelghem (2)
13.58 (1992)
Gebruiken bij verkoop in de 13de eeuw
15.75 (1994)
Bibliografie E.H. Jules Pollet
15.146 (1994)
Bibliografie E.H. Jules Pollet (aanvulling)
16.42 (1995)
Emigratie van Zedelghem 1901-1935
16.114 (1995)
Hier liggen hun lijken als zaden in 't zand
16.145 (1995)
We trekken naar Amerika
17.157 (1996)
Zedelghem in feest
18.31 (1997)
De Zusters van Liefde van Heule in Zedelghem
18.87 (1997)
Een vondeling in Zedelghem
19.155 (1998)

- De overlijdensregisters 1803-1900 van Zedelgem
20.24 (1999)
Disrekening van Zedelgem 1776-1777-1778
21.30 (2000)
De aanleg van de weg Brugge-Torhout
22.03 (2001)
Hoe Keizer Jozef II zelfs Zedelgem op stang joeg
22.65 (2001)
De eerste telefoon in Zedelgem
25.67 (2004)
De Zedelgemse gemeentehuizen
25.83 (2004)
Bemide parochianen
27.143 (2006)
Toen stemmen nog een eer was. Het gemeentelijk stemrecht in de
19^e eeuw 28.24 (2007)
Boudewijn Hapken
28.152 (2007)

Medewerking aan “Zedelghem 900 jaar”

In 1989 verzorgde Victor Deceuninck de coördinatie van de uitgave *Zedelghem 900 jaar*. Het boek werd uitgegeven t.g.v. de viering van 900 jaar parochie Zedelgem door de Heemkundige Kring Pastoor Ronse i.s.m. het Comité 900 jaar Zedelgem en telde 239 blz. Voor deze uitgave schreef Victor Deceuninck zelf het artikel *Zedelgem tijdens het Ancien Régime*.

Zelfstandige publicaties

Voor de Heemkundige Kring Pastoor Ronse stelde Victor Deceuninck talrijke zelfstandige publicaties samen. Niettegenstaande het risico enkele titels te vergeten, waag ik het toch maar een lijstje op te stellen.

Liber memorialis Parochiae Zedelghem 1878-1893, Uitgave van de Heemkundige Kring Pastoor Ronse, Zedelgem, s.d., 61 blz. Bevat een historische schets van de Sint-Laurentiusparochie van Zedelgem voor 1878 en de dagboeken van de pastoors August Werbrouck (1878-1891) en Jules van Wtberghe (1891-1893).

Liber memorialis Parochiae Zedelghem 1900-1920, Uitgave Heemkundige Kring Pastoor Ronse, Zedelgem, s.d., 95 blz. Bevat de dagboeken van de pastoors Henri Degrendel (1900-1910) en Frederik Ronse (1910-1920).

Repertorium op *Zilleghem* 1ste -10de jaargang, Uitgave Heemkundige Kring Pastoor Ronse, Zedelgem, 1991, 52 blz.

Repertorium op *Zilleghem* 11de-20ste jaargang, Uitgave Heemkundige Kring Pastoor Ronse, Zedelgem, 2000, 60 blz.

Register op F.T.Ronse Zedelgem-Veldegem. Beschrijving en geschiedenis, Uitgave Heemkundige Kring Pastoor Ronse, Zedelgem 2002, 40 blz.

Status Animarum Parochiae de Zedelghem, compositus die 19 febr.1824. Eigen uitgave, Brugge, s.d., 47 blz. Bevat het visitatieverslag van pastoor B.A.Deneve die in 1824 al de parochianen van de Sint-Laurentiusparochie bezocht.

Met dank aan broeder Ivo (Gaby Vanderjeugt, Brugge), confrater van broeder Filip en Jacques Larbouillat (Sint-Andries), bestuurslid van de heemkundige kring Sint-Guthago (Oostkerke) voor de informatie.

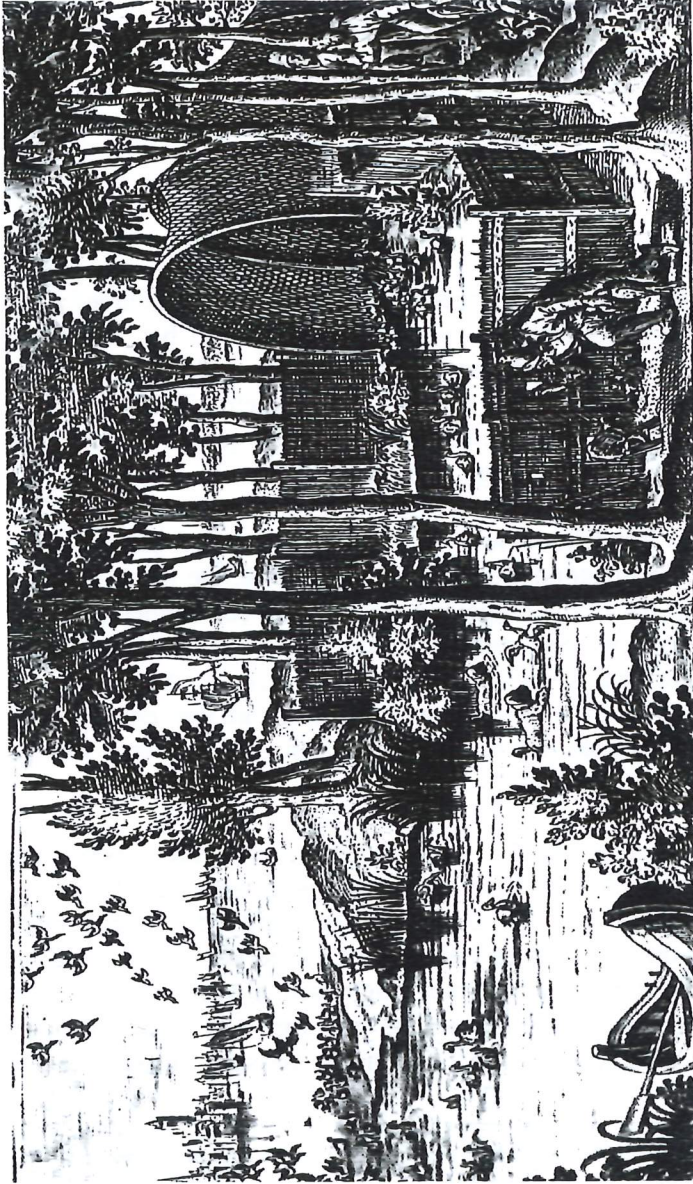
De 'aendekooi' in Loppem: de oudste gekende eendenkooi

In zijn boek over de oude hoeven te Loppem (1976) schreef Alban Ververne een hoofdstukje over de Aendekooi en het Wulphuys.¹ Deze twee kleine hofsteden lagen in de noordelijke uithoek van Loppem en behoorden tot de heerlijkheid Tillegem. Deze omgeving was tot de 18de eeuw een onherbergzaam heideveld dat bezaaid was met moerassige vennen of vijvers.

De hoeve Aendekooi was in feite een relatief jonge hoeve-uitbating. Ze ontstond wellicht pas rond 1770. De naam herinnert aan het feit dat in die omgeving eeuwenlang een eendenkooi werd uitgebaat, m.a.w. een vanginstallatie van wilde eenden. Ze was gelegen aan een vijver die bekend stond als de 'Aendekooi', de 'Aendepoel' of gewoon de 'coyevyver'. Alban Ververne vond de naam van deze vijver al terug in oorkonden van de Magdalenaleprozerij uit de 13de eeuw.

Van deze eendenkooi is op vandaag geen enkel spoor meer overgebleven. De kooi bleef vermoedelijk in werking tot kort voor 1767. Rond die tijd liet de familie de Bailly de Tillegem het heideveld droogleggen en bebossen. Ook de kooivijver werd "als nu uytgedyckt ende beplant met jong bosch, alwaer light ontrent int midden een mote, vande welcke als van een middelpunt zyn gemaect diversche dreven." Dit laatste passage verwijst naar de

¹ Alban Ververne, *Oude hoeven, herbergen en molens en hun bewoners te Loppem*, Loppem, 1976, p. 81-84.

achthoekige ster waar de nieuw aangelegde hoofddreven allemaal samenkwamen. Nu nog staat deze buurt trouwens bekend als 'de Sterre'. Met de vorming van Groot-Brugge op 1 januari 1971 werd deze buurt, die eind de jaren '30 door de autosnelweg werd afgesneden van Loppem en nadien werd omgevormd tot een groene villawijk, overgeheveld naar Sint-Michiels (Brugge).

Dankzij een recente studie over 'Eendenkooien in Vlaanderen', verschenen in het tijdschrift *M&L*, weten we nu dat de Loppemse eendenkooi de oudste gekende vermelding van een eendenkooi in heel Europa is.² De drie auteurs, André Verstraeten, Désiré Karelse en Arnout Zwaenepoel, bespreken in deze studie de oorsprong, verspreiding en typologie van eendenkooien, de meest gebruikelijke vangtechnieken en de sociaaleconomische, ecologische en landschappelijke betekenis van de eendenkooien.

Eendenkooien zijn vaste vanginstallaties, waarin men aanzienlijke aantallen wilde eenden lokte en ving met behulp van tamme lokeenden. Zo'n vanginstallatie bestond gewoonlijk uit een rechthoekige vijver, rustig omgeven door bos en op de vier hoeken voorzien van vangpijpen met netten die werden gespannen over fuiken. Omdat de 'kooiman' zijn werk ongezien moest doen, waren er rietschermen of een andere afscherming voorzien langsheen het water. Het buitenambacht dat hij er in stilte uitoefende, steunde op een grondige kennis van zijn kooi, het omgevende landschap, de weersomstandigheden en de gevarieerde gedragspatronen van de dieren. De inrichting van eendenkooien en de vangmethodes worden in de bijdrage op aanschouwelijke wijze voorgesteld met historische gravures, kaarten, eigen schetsen en tal van foto's.

² André Verstraeten, Désiré Karelse en Arnout Zwaenepoel, 'Eendenkooien in Vlaanderen: verborgen, meestal verdwenen en bijna vergeten', in: *M&L. Tweemaandelijks tijdschrift van het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed*, jg. 27, nr. 5, sept.-okt. 2008, p. 33-69. (+ errata in *M&L*, jg. 27, nr. 6, Binnenkrant p. 19)

De vangtechniek met behulp van eendenkooien is volgens de auteurs vermoedelijk in de 13de eeuw ontstaan in Vlaanderen en daarna verspreid over West-Europa. Wellicht zijn er ooit ongeveer 1500 eendenkooien geweest, waarvan ruim 1000 in Nederland en de rest in België, Denemarken, Frankrijk, Ierland, Duitsland en Groot-Brittannië. In Vlaanderen zijn er gegevens bekend over 23 eendenkooien. Ze lagen vooral in de vochtige gebieden nabij de kust, het noordelijke deel van de vallei van de Schelde en de middenloop van de Durme waar zich de huidige Moervaartdepressie vormde. De bijdrage eindigt met een overzicht van de eendenkooien die tot op vandaag sporen hebben achtergelaten in het Vlaamse landschap. Ze bevinden zich in Sinaai (Sint-Niklaas), Eksaerde (Lokeren), Woumen (Diksmuide), Merkem (Houthulst), Meetkerke (Zuienkerke), Berlare en Bornem.

Illustratie (zie p. 52)

De oudste afbeelding van een eendenkooi.

Gravure naar een tekening van Hans Bol, opgenomen in Ph.

Galleus. *Venationis, piscationis en aucupii typi*, Antwerpen, 1582

(Museum Plantijn-Moretus en Stedelijk Prentenkabinet,
Antwerpen)

Johan Braet
Wantestraat 136
8310 Assebroek

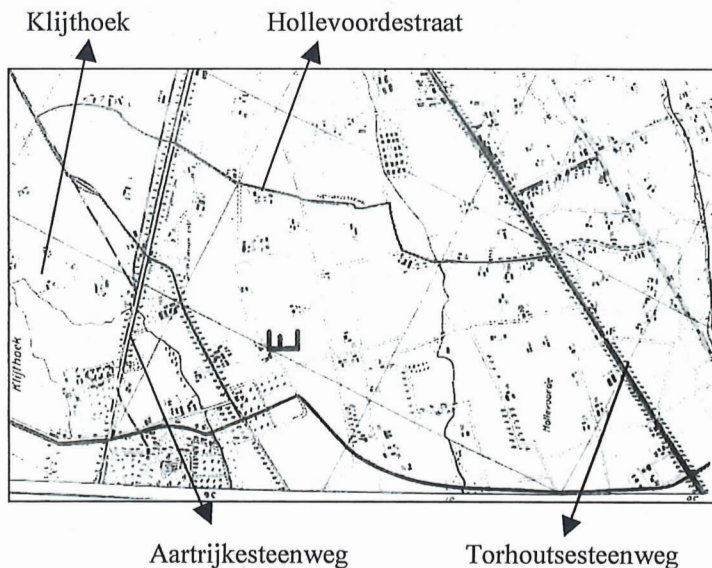
Zedelgem anno 1937, secties E en F (5/5)

SECTIE E

De huizen die voor de toekenning van de letter E in aanmerking kwamen, waren gelegen in de wijk " 't Wulveke", ook wel eens "De Wulf" genoemd, zijnde de meest zuidelijke spits van de gemeente Zedelgem.

De huizen binnen deze aangeduide omtrek kregen aldus E bij hun huisnummer. Begin- en eindpunt was de splitsing Aartrijksesteenweg-Hollevoordestraat.

Alles wat binnen de omtrek Aartrijksesteenweg-Berkenhagestraat-Wolfstraat en Hollevoordestraat ligt, werd sectie E. De zone binnen deze omschrijving kreeg zelfs de naam *Schatting*.

Aartrijkesteenweg

- 1 Vanhoecke Hendrik-Vandeostijne Alida
- 2 Vermaut Alberic-Delameilleure Madeleine
Vermaut Karel-Deketelaere Sidonie. Vermaut Remi
- 3 Woning, ook palend aan de Berkenhagestraat.
Clarysse René-Vanacker Maria Clarysse Marcel en
Remi. Clarysse Bertha
- 3b Clarysse August-Dewulf Yvonne (vanaf huwelijk E26)
- 3bis Vanrafelghem Edward-Dhondt Leonie
- 3bis Vanrafelghem Edmond-Vanoutrijve Prudentia
- 3bis Vanrafelghem Martha. Vanrafelghem Gustaaf en Karel
- 4 Verhaeghe Camiel-Plaisier Maria
- 5 Dewitte Richard-Deroo Antonie, Debaecke Leon-
Hoverbeke Mathilde

Schatting

- 6 Deruwe Albert-Keereman Irma
- 7 Moeyaert Camiel-Goegebeur Helena
- 8 Roelens Karel-Pycke Rosalie, Roelens Gustaaf-
Vandekerckhove Maria
- 9 Verplancke Julien-Vandamme Cesarine, Vandamme
August-Moeyaert Marie. Vandamme André en Oscar
- 9bis Vandamme Firmin-Vanpaemel Zulma
- 10 Hoste Karel-Floré Julie. Hoste Odiel, Loose Alfons-
Hoste Rosa
- 11 Bout Alfons-Hast Pharaïlde
- 12 Deketelaere Elodie
- 13 Bonte Leonard-De l'Ange Philomena, Bonte Camiel-
Landuyt Germaine

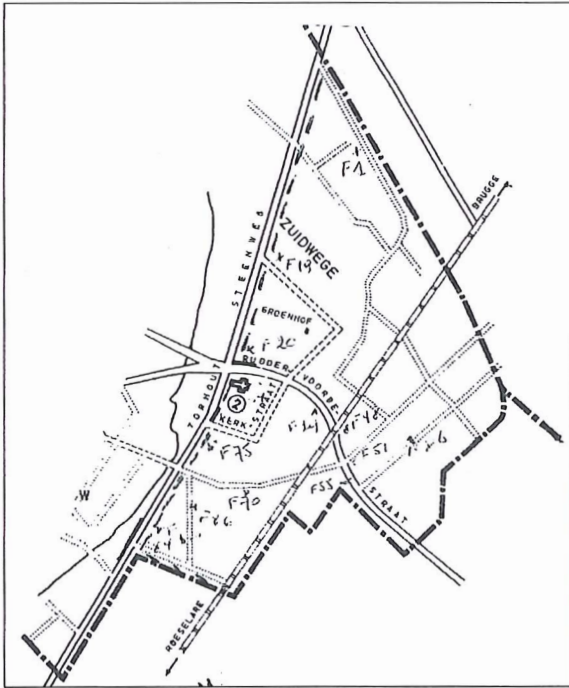
Hollevoordestraat

- 14 Steelandt Maurice-Pitteman Elisa
- 15 Dewitte René-Ramandt Julia
- 16 Bonte Frans-Deprez Irma

Schatting

- 17 Verplancke Bernard-Dewulf Maria, Cools August-
Verplancke Maria, Verplancke André-Verplancke Agnes
- 18 Fiers Maurice-Carette Clarisse, Fiers Victor-
Vandenbussche Madeleine
- 19 Casteleyn Karel-Caenepeel Maria
- 20 Allemeersch Thérèse
- 21 Bonte Karel-Vandamme Sidonie
- 22 ---
- 23 Vangelder Frans-Devriendt Adronie, Devriendt
Edmond-Demeulemeester Maria
- 24 Christiaens Alois-Vervaecke Maria
- 25 Deketelaere Emiel-Forrier Julie
- 26 Gekiere Henri-Taffeiren Eulodia, Clarysse August-
Dewulf Yvonne (verhuis naar E 3b)
- 27 Maes Charles-Vanbesien Amelie
- 28 Vandamme Pieter-Pattyn Eulalia, Vandamme Remi,
Camiel, André en Maria
- 29 Vanmiddelem René-Pattyn Augusta. Vermeulen Elisa,
Pattyn Camiel-Vanmiddelem Euphrasie
- 30 Quintijn Maurice-Vanderlinde Madeleine
- 31 Eecloo Karel-Pille Demetrie
- 32 Pattyn Karel-Verhaeghe Amelie

SECTIE F

Alle Zedelgense woningen gelegen aan de linkerkant van de steenweg Brugge-Torhout kregen de letter F toegewezen. De huizen over deze steenweg, naar de grenzen van Loppem, Ruddervoorde en Veldegem kregen aldus ook F. Het beginpunt van de nummering was de grens met Loppem en die eindigde bij de grens met Veldegem.

Op het kaartje dat we hierboven afdrucken zijn zoals voorheen weer enkele oriëntatie- en raakpunten aangestipt.

Arend

- 1 Vergote Honoré-Deketelaere Maria. Vergote Joannes
- 2 Verplancke Leon-Verhaeghe Elza. Looze Pieter
- 3 Verhegge Octaaf-Anthierens Maria

Hondsweg

- 4 Braet Camiel-Verbeke Elza, Braet Maurice-Vercruysse Alice

Hooge Vautestraat

- 5 Dewaele Lucien-Copman Alexia, Copman Pieter-Vandendriessche Clemence

Hondsweg

- 6 Declerck Venantius-Devos Rosalie
Declerck August-Maertens Virginie
- 7 Dhoop Henri-Verplancke Celine
- 8 Verplancke Hector-Verplancke Marie
- 8a Dewulf Raoul-Devos Aline
- 8b Devos Gaston-Vermeulen Madeleine

Hooge Vautestraat

- 9 Degraeve Felix-Goethals Emerence, Degraeve Anna, Georgette, Nera en Rachel
- 10 ---

Knollestraat

- 11 Willem Camiel-Bonte Idalie
Puype Michel-Willem Godelieve
- 12 Devos Jeroom-Naeyaert Emma
- 13 Willem Pieter-Kinsabil Zenobie. Willem Maria en Leo
- 14 Pante André-Versyck Angela
Pante Leo-Ververne Pelagie

- 15 Ongenae August-Mortier Sidonie
- 16 Puype August-Rosseeel Prudentia, Puype Richard-Stubbe
Maria
- 17 Segaert Julia en Segaert Maria
- 18 Segaert Edmond-Aneca Prudentia, Segaert Alice en
Jooris
- 19 Segaert August-De Wispelaere Madeleine, Segaert
August sr.

Ruddervoordestraat

- 20 Adriaens Camiel en Adriaens Augusta
- 21a Maertens Raphaël-Dedecker Alice

- 21b Willem Maurice-Devooght Maria
- 21c Willem Adolf-Fonteyne Angèle
- 21c Willem Edmond-Allaert Maria. Willem Georges en
Lucien
- 22 Baute Hector-Claeys Marie
- 23 Puype Oscar-Wanneyn Sarah
- 24 Vanthournout Prosper-Moeyaert Marie,
Vanthournout Jan-Janssens Eugenie
- 25 Vanryckeghem Camiel-Vanthournout Augusta,
Vanryckeghem Alfons-Vanthournout Victorine
- 26 Viaene August-Cools Leonie, Hollevoet René-Cools
Romanie. Decloedt André-Hollevoet Gabriëlle
- 27 ---
- 28 Naessens Valentin-Vermoortel Irma
- 29 Rotsaert Robert-Cremmery Yvonne
- 30 Naessens Pieter-Buffel Flavie
- 31 Matton Henri-Vandavelde Bertha. Matton Achiel en
Jules
- 32 Claeys Leon-Denys Maria, Denys Louis-Vanacker
Melanie, Claeys Louis-Talpe Oda. Eneman Madeleine
- 33 Taveirne Edmond-Jodts Julie

- 34 Mortier Edmond-Verkeyn Marguerite
 35 Hessels Eugeen-Vandenbussche Euphasie, Hessels
 Eleuther en Joseph
 36 Verhaeghe Henri Joseph-Claeys Irma. Dekeyser Julia
 37 Maertens Gustaaf-Van Haverbeke Irma
 Maertens Jacobus-Pollet Louisa
 38 Vandaele Odiel-Willem Maria
 39 Claeys Alidor-Sys Zulma
 40 Vervaecke Remi-Vandaele Alice
 41 Vandamme Medard-Deblauwe Emma
 Lagauw Amandus-Ide Maria
 42 Ryngaert Jules-Verdoolaege Alida
 43 Packo Charles-Claeys Irma
 44 Maertens Arseen-Dewitte Madeleine. Dewitte Alice
 Maertens Laura, Martha en Paula
 Maertens Charles-Verhelst Maria
 45 ---
 46 Decleyre Germain-Vanlerberghe Zulma
 47 Bogaert Edward-Decloedt Irma
 48 Tak Gustaaf-Carels Alida. Carels Albertina
 *Statie wordt ook als adres vermeld
 49 Vandergucht Camiel-Sobry Alida
 50 Sobry Alidor-Ramon Leonie
 51 Vandewyngaerde Remi-Allemeersch Germaine
 52 Copman Pieter-Debaene Maria
 Copman Henri-Dhondt Marie
 52a Vanheste Remi-Pollet Leonie
 53 Mahieu Joseph-Taveirne Marie
 Taveirne Odiel-Vansteelandt Zenobie
 53a Allemeersch Augustinus-Kerckhove Emilie
 54 Hollevoet Edward-Misseeuw Clemence
 54a Hollevoet René-Martelé Germaine
 54a Devos Joseph-Meyfroidt Martha
 54a Devos Jan-Desanghere Leonie

In de buurt van het Zedelgemse station met vooraan links het huis van Charles Packo (F43) en rechts vooraan het huis van de familie Maertens (F44) (verz. André Kempinck)

- 54b Vandaele Michel-Maertens Goedelieve
- 54c Vandekerckhove Pieter-Billiou Madeleine
- 55 Cools Leon-Verleye Sylvie. Cools Angela en Sylvain
- 56 Hollevoet Jeroom-Linskens Maria
- 57 Jodts Valère-Depuydt Serailde
Jodts Louis-Vandewyngaerde Julie
- 58 Hemeryck Willy-Hollevoet Hilda
- 58b Stroobandt Edmond-Pollefliet Octavie

- 59 Desmet Hector-Vanacker Idalie. Desmet Alberik en Oscar
- 60 Verplancke Gaston-Devos Irma
- 60a Lammens Lucien-Boussy Gabriëlle
- 60b Develter Gaston-Driessens Germaine
- 60d Vens Marcel-Tanghe Eugenie
- 60e Chys Remi-Messiaen Johanna

Hooge Vautestraat

- 61 Clarysse Karel-Verplancke Adrienne.
Ook gekend op adres Statie
- 62 Verhaeghe Odiel-Lagast Maria
Blontrock Edmond-Pasquet Marie
- 63 Willem Oscar-Moeyaert Rachel
Develter Karel-Vandecasteele Maria
- 64 Allaert Hyppoliet-Stubbe Helena
- 65 Vandewyngaerde Maur.-Borra Irma.
Ook gekend onder Statie.
- 66 Vanbelle Theopiel-Casier Sidonie. Casier Julie
- 67 Van Eenoo Bernard-Willem Julia
- 68 Willem Edmond-Bonte Alida
- 69 Bonte Camiel-Vantroostenberghe Madeleine
- 70 Develter Leon-Ketels Godelieve
- 70 Ollivier Camiel-Vanbelle Julia
- 70bis Grymonprez Achiel-Ollivier Germaine
- 71 Danschotter Gaston-Rogiers Adrienne

Thouroutsteenweg

- 72 Van Eenoo Bernard
- 72a Ryheul Jooris-Anthierens Maria
- 73 Anthierens Edmond-Desplentere Emma.
Anthierens Gabriëlle

- 74 Bogaert Gustaaf-Ampe Marguerite.
Bogaert Elza en Willy
- 75 Danneel André-Declerck Alice
Demuynck Pieter-Logghe Elodie
- 75 Danneel André-Declerck Alice
Demuynck Pieter-Logghe Elodie
- 76 Maes Camiel-Lannoo Laura. Maes Raymond
Maes Karel-Taveirne Sophie
- 77 Eecloo Richard-Neels Madeleine
- 77bis Deketelaere Camiel-Galle Madeleine
- 78 Devlaeminck Camiel-Hansebout Adrienne.
Devlaeminck Maria
- 78bis Buffel Arseen-Vanroose Alida
- 79 Van Haverbeke Pieter-Demaecker Sylvie.
Van Haverbeke Agnes
- 79bis Deruwe August-Taveirne Cecile
- 80 Maes Achiel-Balfort Hortence
- 81 ---
- 82 Caelenberghe Emiel-Maes Elodie
- 83 Desauvage Karel-Demuynck Germaine.
Desauvage Madeleine
- 84bis Claeys Remi-Lammertyn Irma

Leeuw

- 85 Willem Gerard-Demuynck Madeleine
- 86 Nollet Marcel-Vanthuyne Alida.
Ook gekend onder Colvynstraat
- 87 ---

Hooge Vautestraat

- 88 Vanacker Edmond-Casteleyn Maria
- 89 Ollivier Leo-Bossuyt Rachel
Bossuyt David-Strubbe Maria
- 90 Bonte André-David Elza

Leeuw

- 91 Willem Leopold-Maertens Clemence
- 92 Declerck Jules-Willem Irma
- 93 Demuynck Camiel-Degraeve Elodie.
Demuynck Adrienne
- 94 Beernaert Camiel-Piceu Emma.
Ook gekend onder Colvynstraat.
- 95 Verplancke Henri-Verplancke Juliana.
Ook gekend onder Colvynstraat.

Errata (bij *Zilleghem* 2009,1)

Bij de beschrijving van de sectie D (zie vorig nummer van *Zilleghem*, 2009,1 p.22) zijn de huisnummers 54 tot en met 60 fout. Onze verontschuldigen voor de gemaakte fouten. Hieronder volgt de juiste toestand van 1937.

Thouroutsteenweg

- 54 Stubbe Camiel-Vanryckeghem Marie
- 55 Vanhollebeke David-Vanhollebeke Sylvie
Vanhollebeke Maria
- 55a Vanhollebeke Michel-Beauprez Romanie
- 55b Van Eecke Louis-Lootens Zulma
- 56 Vercruysse Leon-Decloedt Leonie. Vercruysse Maurice
- 57 Mostaert Gustaaf-Vandaele Martha
- 58 Vanhollebeke Sylveer-Vanbelle Germaine
- 59 Vanbelle Jules-Vandewalle Febronie
- 60 Claeys Raymond-Devuyst Rachel
- 61 Reynaert Petrus-Sobry Madeleine

Statistiek

Aantal bewoonde huizen anno 1937 op het hele grondgebied van Zedelgem na toevoeging van die van de secties E en F.

Algemeen totaal:

Sectie % groei + of -	Toestand midden 1931	Toestand midden 1937	Vershil + of -
Sectie A + 33,7	98	131	+ 33
Sectie B +31,1	122	160	+ 38
Sectie C +13,3	158	179	+ 21
Sectie D +36,4	121	165	+44
Sectie E +18,8	32	38	+6
Sectie F +33,0	94	125	+31
Totaal +27,7	625	798	+173

André Kempinck
Kezelbergstraat 4
8210 Zedelgem

Theologie aan de Universiteit van Loppem ³

Karel Vantorre was geenszins een onbekende in de Loppemse herberg de *Universiteit*. Van dorp tot dorp leurde hij met vooral pennen en kameelhaar en sinds enkele jaren logeerde hij af en toe bij William Lagast, de baas van de herberg, gelegen in de Loppemse dorpskom op de hoek van het pleintje en de Rijselsestraat ⁴.

Op 8 maart 1785 kwam onze gast opnieuw in Loppem aan en bracht in de *Universiteit* de nacht door, waar hij 's anderdaags in de welbeklante herberg zich in een gesprek over keizer Jozef II van Oostenrijk bemoeide. Vantorre was niet te spreken over de opheffing van het 'vleeseten' in de vastenperiode en ging hierbij heftig te keer tegen de keizer én de geestelijkheid, die het nieuwe voorschrift van de keizer klakkeloos opvolgde. Vantorre vergeleek de keizer met de Egyptische koningen en verwees hierbij naar de *vleespotten van de Farao's*. ⁵

³ Archief OCMW Brugge, Fonds Sint-Juliaan, losse stukken uit pak 21bis

⁴ VERVENNE, Alban. *Oude hoeven, herbergen en molens en hun bewoners te Loppem*. 1976. p.141-145. Hier wordt specifiek de herberg de *Rode Leeuw* behandeld, die volgens de auteur in de loop van de tweede helft van de 19de eeuw een naamsverandering onderging: met name de *Universiteit* door toedoen van de nieuwe cafébaas Frans Ryde. Dit is dus foutief.

⁵ Karel Vantorre alludeert hierbij op het Oude Testament, Exodus 16,3

...heeft geantwoord dat den Keyser regierde gelyk
den koning faro, dat hy ons aenden vleeschpot
stelde

...heeft geantwoord dat den keyser regierde gelyk
den koning faro, dat hy ons aenden vleeschpot
stelde...

Ook de pastoor van Aartrijke moest het ontgelden: hij had het aangedurfd deze keizerlijke bul in de kerk voor te lezen. Hij noemde deze pastoor een *grooten botteryck* en vond de paus, die niets tegen de keizer inbracht, ook maar niets. De Loppemse pastoor betitelde hij eveneens met *botteryck ende ezel* en stelde dat de geestelijkheid door het opvolgen van de keizerlijke bul een doodzonde beging.

Het hek was helemaal van de dam toen Vantorre vernam dat de cafébazin in de vasten de maaltijden met *dierlijk vet* klaarmaakte...

William Jacqueloot, die het gehele schouwspel meegemaakt had, riep er de Loppemse pastoor bij, die prompt naar de Universiteit stapte. Karel Vantorre liet zich niet van zijn voetstuk brengen en drong er bij de pastoor op aan om, in de aanliggende kamer, samen 'zijn boek' ⁶ te bekijken. Pastoor Gerardus Rousseaux wees het verzoek resoluut van de hand en zei dat hij hiermee *geen affaires en heeft*.

Jan Pattyn, een andere herbergbezoeker, die eveneens het verbale tumult meemaakte en Vantorre op andere gedachten probeerde te brengen, kon het niet langer aanhoren en ging tot actie over. Jan Pattyn haastte zich om Karel Vantorre vast te binden: *gekooft ende gebonden*. Tevergeefs ... het *lamanteren door den baes vanden*

⁶ In de archiefstukken is er spijtig geen sprake over de titel, de auteur ... van het boekje van Karel Vantorre.

huyse heeft Karel Vantorre zich kunnen lostrekken en schold daarop de hoofden van de cafégängers vol als deugnieten en schelmen, die hem wilden bedriegen!

Hierop schoot Jan Pattyn opnieuw in actie en bond, nu wel met succes, Vantorre vast. De Loppemse boerenwacht bracht Karel Vantorre naar de gevangenis van Brugge over ...

Ondervraging

Raadspensionaris en tevens greffier-crimineel Odevaere van het Brugse Vrije voelt Karel Vantorre aan de tand. Vantorre, die beweert dat hij katholiek is, wordt door de raadspensionaris op zijn nummer gezet. Als christen en katholiek is het volkomen verboden om zich te verzetten tegen de *placcaeten vande Majesteyt*. Vantorre laat zich niet van zijn stuk brengen. Hij beweert dat hij zich nooit aan dergelijke praktijken zou bezondigd hebben, ware het niet dat hij *genough vuyligheyt gesien* heeft. Bovendien zullen de *boucken vande propheten* binnen acht jaar vervuld worden en zal binnen vier weken Vlaanderen door Frankrijk worden geregeerd...

Geneeskundig onderzoek

Raadspensionaris Odevaere rapporteert aan het College van Burgemeesters en Schepenen van het Brugse Vrije, dat een geneeskundig psychiatrisch onderzoek aan het Sint-Juliaanshospitaal in Brugge voorschrijft. Sint-Juliaan is een Brugse instelling die zich over vondelingen en *dulle lieden* (geesteszieken) ontfermt. Deze instelling bevond zich aan de Boeveriestraat, waar het huidige VTI is gevestigd.^{7 8}

⁷ GELDHOF, J. *Pelgrims, dulle lieden en vondelingen te Brugge: 1275-1975*. Brugge, 1975 (356 p.)

J. F. Vanleerbergh wordt met het onderzoek van Karel Vantorre belast, die meldt dat hij 61 jaar geleden in Sint-Anna Brugge als zoon van Frans geboren is en gedoopt door E. H. Ramman. Deze uitspraak heeft geen *schyn van waerheyt*, omdat sinds meer dan 70 jaar op Sint-Anna geen enkele pastoor de naam Ramman droeg! Vantorre zegt dat hij enkele jaren geleden nog *suyckerbackerskneght* was en nu leurt met pennen en kameelhaar. Na meerdere gesprekken tussen Vantorre en Vanleerbergh besluit deze laatste dat Vantorre *continueel bevonden is in eenen krankzinnigen staet, dog niet boosaerdigh*.

Handwritten text in Dutch, likely a medical or legal report. The text is partially obscured by a vertical black bar. The visible text includes: "...den Convent... bevonden... in... Krankzinnigen staet, dog niet boosaerdigh...".

De diagnose van Vanleerbergh is duidelijk: de geestelijke toestand van Vantorre is *gecauseert door scrupulen ende leesens vande bijbel ende andere boucken, dewelcke syn verstant brouillieren*. Een vrij eigenaardige diagnose, te meer omdat Karel Vantorre alle documenten met een 'kruisje' ondertekent! Vanleerbergh adviseert om Karel Vantorre, op basis van zijn bevindingen, één maand in een psychiatrische instelling op te nemen of langer indien dit nodig mocht blijken.

Opname

Alle rapporten bereiken het College van Burgemeesters en Schepenen, dat op 21 april 1785 besluit om op kosten van de stad

⁸ VERVENNE, A(lban) en VAN GOOL, F. *Van rijke geest tot fijne hand*. Brugge, 1979 (80 p.) p.11-13

Brugge, Karel Vantorre op te nemen in het huis van Jacob Verhelle.

Aangezien Karel Vantorre in Brugge geboren is, vallen de verzorgingskosten ten laste van de stad. Vantorre komt niet in de instelling van Sint-Juliaan terecht, maar wordt privé bij Jacob Verhelle verzorgd. Niettemin bestaat er tussen Sint-Juliaan en Jacob Verhelle een samenwerkingsverband.⁹ Op 31 mei 1785 wordt Karel Vantorre ontslagen.

Zouden cafébaas Lagast en zijn klanten bij het uitbreken van de Franse Revolutie in 1789 en de inlijving van ons land bij Frankrijk nog aan hun vreemde gast Karel Vantorre hebben teruggedacht? Hij, die voorspelde dat Vlaanderen door Frankrijk zou worden geregeerd ... **Vantorre in de huid van Nostradamus!**

Géry CAPPON
Patrijzenhoek 9
8210 Zedelgem

⁹ J(ozef) Geldhof behandelt ongewild voor het Ancien Régime in zijn boek *Pelgrims, dulle lieden en vondelingen te Brugge: 1275-1975* enkel inwoners van de stad Brugge en buitenpoorters van de stad. Ongewild, omdat tot aan de Franse Revolutie niet-Bruggelingen niet in Sint-Juliaan werden opgenomen, maar bij collocatie telkens in de privésector terecht kwamen (o.a. Demeyere, weduwe Demeyere, Jan Bauwens, Jacob Verhelle ...)

Op de boekenplank

Pastoor-emeritus Frans Vereecke (Loppem) en de tijd van het “rijke Roomse leven”

Julien Van Remoortere kennen wij al jaren als een veelschrijver, auteur van boeken met een grote diversiteit aan onderwerpen. Ooit als ambtenaar in dienst van de stad Oostende, waagde hij zich aan de roman. Maar al gauw ontdekte hij het braakliggende en winstgevendende terrein van de toeristische gidsen en wandel- en fietsboeken. Zijn bibliografie moet vandaag ongeveer 300 titels omvatten.

Een paar jaar geleden zette hij voor uitgeverij Van Halewyck een reeks op over “de tijd van toen”. Het eerste deel van de serie droeg de titel *In de tijd van de kleine patatten* en voerde wekenlang de bestsellerslijsten van de non-fictie aan. Het boek beschrijft de armoede die er heerste op het Vlaamse platteland van voor en na de Tweede Wereldoorlog.

In zijn tweede boek *In de tijd van meneer pastoor. Toen de kerken nog vol zaten*, laat hij zestien oudere pastoors en een uitgetreden priester (leeftijdscategorie boven de 70) getuigen over het kerkelijk leven van de tweede helft van de vorige eeuw. Zij blikken terug op een periode waarin massaal deelgenomen werd aan het kerkelijk leven (mis, biecht, processies...) en worden zij geconfronteerd met de leegloop van de kerk. De secularisatie die vooral na het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) op gang kwam, zette een rem op de kerkelijke expansie en richtte zichtbare, onzichtbare, maar vooral onherstelbare schade aan. De Kerk van 2009 is geen schim meer van die van 50 jaar geleden!

Elk van de zeventien priesters geeft zijn analyse van deze aftakeling en somt remedies op die volgens hen afdoend gewerkt zouden hebben. Velen herdenken nostalgisch of met spijt wat voorbij is, maar enkelen spreken nog met gloed, vastberadenheid en onwankelbaar geloof. Eén enkele kan de bitterheid en opstandigheid niet helemaal onderdrukken, vaak gevoed door het gevoel van verlatenheid en gebrek aan solidariteit met “het voetvolk” vanwege de kerkelijke overheid.

Onder de zestien geïnterviewde oud-pastores komt ook Loppemenaar Frans Vereecke voor. Hij eigent zich de titel toe van ‘klusjesman en gastarbeider’. Hij was pastoor op de Sint-Martinusparochie te Loppem

van 1983 tot 1996 en fungeert er nog steeds als aalmoezenier van het Woon- en Zorgcentrum Sint-Maarten van het OCMW.

E. H. Frans Vereecke

Toen zouaven nog door de Roeselaarse straten trokken. Priester Frans Vereecke (met bril) en zijn zouaven van het Klein Seminarie te Roeselare in de vijftiger jaren van de vorige eeuw. (foto: F.Vereecke)

Zichzelf typeert de 81-jarige priester als een “helper in nood” die in de wijde omtrek het werk van de overbelaste collega’s verzacht. Rustig vertelt hij zijn verhaal van de pastorale opdrachten die hem toegewezen werden door het Bisdom: surveillant-opvoeder aan het Klein Seminarie te Roeselare (1953-1961), medepastoor te Passendale (1961-1967) en Sint-Baafs-Brugge (1967-1977), pastoor te Wildenburg (1977-1983) en te Loppem (1983-1996) en zijn huidige taak als aalmoezenier en lid van de priesterequipe van de federatie-Zedelgem. Onwrikbaar in zijn geloof, betreurt Frans Vereecke dat de kerkelijke overheid te vaak de lippen stijf op elkaar hield op cruciale momenten als daar zijn de wetten over ethische kwesties als abortus en euthanasie, de verloederding der zeden, echtscheidingen... Onverbloemd geeft hij zijn mening te kennen over jongeren en hun keuze voor bepaalde muziek en teksten in hun misvieringen, waarvan soms geen woord te snappen valt. Frans

Vereecke, nog steeds een priester uit één stuk, die geen blad voor de mond houdt.

Deze interviews mogen stuk voor stuk beschouwd worden als sociologisch-historische getuigenissen van een periode waarin het leven van elke mens doordrenkt was van religie en verliep volgens de kalender van het kerkelijk jaar.

Onder de andere priesters bemerken we nog de naam van de legendarische ACW-proost Julien Carpentier (°20-2-1924) die tot in de verste uithoeken van het Bisdom zijn syndicale overtuiging in godsdienstig perspectief uitdroeg. Ook de pastoor van de Fransmans Joris Dejaegher (°3-10-1922), Jacques Kina (°7-9-1928), Paul Van Zeir (°1-1-1929) en Raymond Calmeyn (°21-2-1928) vertellen nog met gloed over hun 'herderstijd' in het twintigste-eeuwse bisdom Brugge. *In de tijd van meneer pastoor*, een boek dat we onze lezers ten zeerste aanraden.

Julien Van Remoortere: *In de tijd van meneer pastoor. Toen de kerken nog vol zaten.* Antwerpen, Van Halewyck, 2009. 222 p.

Het Blauw Kasteel (Oostkamp)

Aan de rand van het Beverhoutsveld (tussen Oedelem, Beernem en Moerbrugge) ligt het Blauw Kasteel. Aan de liefhebbers van kasteelboeken, en ze zijn talrijk, signaleren we het pas verschenen boek over dat eeuwenoude kasteel. Door de uitgever, de Heemkundige Kring van Oostkamp, wordt het getypeerd als "de (her)ontdekking van een fascinerend landgoed in Moerbrugge".

Het resultaat is een gebonden luxe-uitgave in een harde kaft geworden. Een rist restauratiespecialisten verleende z'n medewerking, terwijl Oostkampenaar Jan Breyne voor de fotografie zorgde. Uit de inhoud vermelden we de algemene situering van het kasteel, de geschiedenis van de site, de bewoners en eigenaars van het gebouw, het archeologisch onderzoek en de bouwkundige beschrijving van het Blauw Kasteel (voor en na de restauratie).

Dit boek mag beschouwd worden als de kroon op het jarenlange restauratiewerk dat op de site gebeurde.

VOOR en NA de restauratie

Dries Bonamie e.a.: Het Blauw Kasteel. Oostkamp, Heemkundige Kring, 2009. 160 p. (28 euro + 6 euro verzendkosten als je bestelt bij H.K.O., Stationsstraat 48, 8020 Oostkamp. Overschrijven op 738-0014741-19 van H.K.O.)

Honderd vijftientig jaar muziek te Zedelgem

Zedelgem is altijd al een muzikale gemeente geweest. Van 1833 tot 1854 bestond er een Filharmonie, geleid door de toenmalige burgemeester Franciscus Hatse. Na diens dood in 1854 viel het gestructureerde muzikale leven stil tot 1881. Wij vermoeden echter dat een kern van muzikanten o.l.v. Joseph Deketelaere in diens café Saint Joseph in privé-formatie bleef musiceren.

In 1881 stichtte de muzikale familie de Vrière (Alfred en Raoul) van het kasteel Baesveld, m.m.v. de familie Deketelaere een fanfare onder de naam 'Fanfaren maatschappij Sint-Cecilia Zedelghem', die liberaal getint was.

ontwerp: Kurt Vansteelant (detail)

Met vallen en opstaan bleef deze vereniging voortbestaan onder verschillende benamingen, voorzitters en dirigenten, tot op onze dagen. Slechts de Eerste Wereldoorlog onderbrak de muzikale activiteit in Zedelgem.

Op 4-5 april 11. vierde de huidige Koninklijke harmonie Kunst en Vermaak haar 125-jarig bestaan, dat eigenlijk 128 jaar telt.

T.g.v. deze viering schreef Bertrand Denys een rijk geïllustreerd jubileumboek over deze boeiende, soms woelige geschiedenis, die eigenlijk ook voor een stuk de geschiedenis van Zedelgem weerspiegelt. Je hoeft geen muzikfanaat te zijn om ten volle van de rijke inhoud te genieten. Talrijke Zedelgemse figuren komen erin tot leven, onder wie de huidige voorzitter Maurice Haesaert en dirigent Erwin Swimberghe die samen in de laatste 25 jaar voor een ware bloei zorgden.

Bertrand Denys: Jubileum 125 jaar Koninklijke Harmonie Kunst en Vermaak Zedelgem. Zedelgem, Uitgave Kunst en Vermaak, 2009. 128 p. (25 euro. Te koop bij Maurice Haesaert, Berkenhagestraat 4, 8210 Zedelgem 050-200439 of bij Ronny Steen, Patrijzenhoek 13, 8210 Zedelgem 0473-991931 of bij Jeukiboek, Groenestraat te Zedelgem). Website: www.kunstenvermaakzedelgem.be

Het Centrum voor Kunstmatige Inseminatie (Loppem) en z'n ontwerper Arthur Degeyter in de kijker

Bij M.B. van 23 juli 2007 werd het Centrum voor Kunstmatige Inseminatie (K.I.) op de Loppemse wijk Heidelberg beschermd. Het was in 1962 opgetrokken n.o.v. het architectenduo Arthur Degeyter en

Hendrik Scherpereel. Een omstreden bescherming, gezien de recente bouwdatum van het complex en de relatieve faam van de ontwerpers, die vooral in de zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw furore maakten in de architectuur met hun ontwerpen voor talrijke privé-bouwheren uit onze regio.

Het Centrum op Heidelberg, gekocht door een projectontwikkelaar, kreeg een herbestemming, ontworpen door het architectuurbureau Antoine Dugardyn uit Brugge die ook instond voor de restauratie van de brouwerij Depuydt te Aartrijke. In de vroegere stallen werden woningen voorzien, in het administratieve gedeelte een handelszaak. Dit project deed aanvankelijk wenkbrauwen fronsen, maar naarmate het vorderde, kreeg het meer en meer bewonderende instemming. Met deze herbestemming kon men een interessant stuk architectuur bewaren.

Dankzij een uitvoerig artikel in Monumenten, Landschappen en Archeologie (jan.-febr. 2009) van Celine Oosterlynck (lic. Kunstwetenschappen) en de Zedelgemse Gwendoline Vermeire (zelf architecte en lic. Ruimtelijke Planning en diensthoofd R.O. van de gemeente Zedelgem) over leven en werk van Arthur Degeyter en het Centrum voor Kunstmatige Inseminatie in het bijzonder, krijgen zowel de gevierde Brugse architect van de moderniteit uit de 'golden sixties' als het Centrum zelf promotie over de grenzen van onze regio heen.

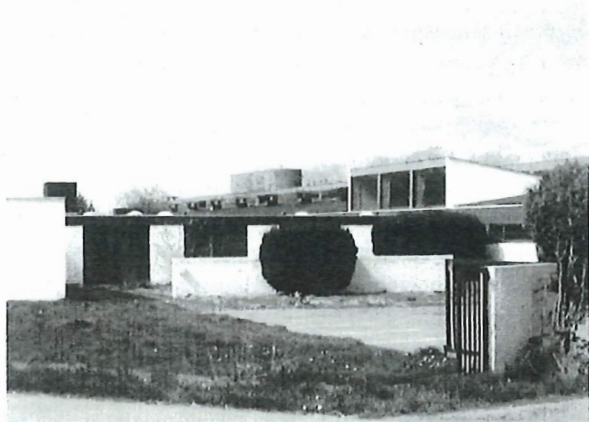

foto: F. De Baere (2006)

Over leven en werk van de architect schreef de kunsthistorica een boeiende en goed gedocumenteerde levensschets, terwijl Gwendoline Vermeire het Loppemse project met kennis van zaken en met gloed verdedigt. Voor de promotoren van het project is het een hele eer hun beschermd monument in een gereputeerd tijdschrift als Monumenten en Landschappen de revue te zien passeren.

Celine Oosterlynck en Gwendoline Vermeire: *Arthur Degeyter en het Centrum voor Kunstmatige Inseminatie in Loppem*. In: *Monumenten, Landschappen & Archeologie*, jan.-febr. 2009. p.49-70. Los nummer: 7 euro. Te bestellen door overschrijving op 091-2206040-95 van Monumenten en Landschappen, Phoenix-gebouw, Kon.Albert II-laan 19 (bus 3), 1210 Brussel met vermelding "los nr. M&L jan.-febr. 2009, jg.28/1.

Jaarboeken van naburige heemkundige kringen

Talrijk zijn de heemkundige kringen die hun artikelen eenmaal per jaar bundelen in een degelijk jaarboek. Torhout, Koekelare, Snellegem, Wingene, Lichtervelde en Beernem zijn voor onze gemeente de bekendste en de meest interessante. Oostkamp publiceert halfjaarlijks en Eernegem, Brugge en Zedelgem houden aan het driemaandelijkse ritme.

Twee jaarboeken vielen ons van het jaar bijzonder op, niet alleen qua inhoud, maar ook wegens de vormgeving: het jaarboek 2008 van de Heemkundige Kring Karel Van de Poele (Lichtervelde) en dat van de heemkundige kring Bos en Beverveld (Beernem). Het eerste is volledig gewijd aan de bezetting van Lichtervelde door de Duitsers tijdens Wereldoorlog I. De gemeente lag slechts op een 25-tal kilometer van het front en fungeerde als gewaardeerde rustplaats van de Duitse frontsoldaten. Dit had voor gevolg dat heel wat soldaten en (onder)officieren een kaartje stuurden naar de heimat. Vandaar de rijke oogst aan Duitse ansichtkaarten van het toenmalige Lichtervelde. In vier hoofdstukken beschrijven een drietal auteurs, geruggensteund door een ploeg veldwerkers, alle aspecten van de Duitse bezetting: van de zomer 1914, over Lichtervelde in Duitse handen, 1915-1916 onder Duitse bezetting tot Lichterveldenaars aan het front in 1915-1916. Dit jaarboek, gewijd aan een populair onderwerp als de Eerste Wereldoorlog, zal zeker als naslagwerk nog vaak geconsulteerd worden.

Vierentwintigste jaarboek van de heemkundige kring Karel Van de Poele te Lichtervelde (2008). Te bestellen door overschrijving van 17,5 euro + 3,75 euro verzendkosten op rekening 068-2075562-80 van Heemkundige Kring Karel Van de Poele Lichtervelde. Inlichtingen: Luc Haeghebaert, Brugsebaan 29, 8810 Lichtervelde. Tel. 051-725540; luc.haeghebaert@skynet.be

Gevarieerder qua inhoud is het jaarboek 2008 van Bos en Beverveld (Beernem). Waar de vorige jaarboeken nog dominant gevuld waren met uitvoerige artikels van voorzitter Edelhart Matthijs over diezelfde Eerste Wereldoorlog in Groot-Beernem, steekt de laatste aflevering vol afwisseling. N.a.v. het slopen van een negentiende-eeuws schoolgebouw te Oedelem, haalt voorz. Matthijs herinneringen op “rond een 165 jaar oud klaslokaal te Oedelem”. Ook de aanleg van de snelweg Brussel-Oostende op Beernems grondgebied in 1937 krijgt aandacht in een tweede artikel van zijn hand.. Op een boeiende manier exploreerde Ronny Debbaut het archief van de Oedelemse onderwijzersfamilie Strooban(d)t. In de memoires van André Beernaerts (1906-2002) schetst Willy Beernaerts niet alleen het reilen en zeilen in Oedelem in de twintigste eeuw, maar ook de zeden van die tijd. Ook het vermelden waard zijn de artikels van Cyriel Brandt over “Vlaamse Canadezen op bezoek”, van Wilfried Lauwers over “Gustaaf Vangaever, een verplicht tewerkgestelde” en van Etienne Vercruysse over “50 jaar muziek”. En Oedelem laat de Veldegemse schrijver N.E.Fonteyne niet los! Hij was er immers geboren en getogen. De redactie publiceert zijn verhaal “Koonoomes glorierijke aftocht” dat wij in 1998 al opnamen in ons tijdschrift. *Jaarboek 2008 (nr.41) van de heemkundige kring Bos en Beverveld. Te bestellen door overschrijving van 18,00 euro + eventueel 4 euro voor verzending) op rekening 068-2076803-60 van Heemk. Kring Bos en Beverveld, Weldadigheidsstraat 66, 8730 Beernem. Inlichtingen: Etienne Van Wonterghem, Weldadigheidsstraat 66, 8730 Beernem. Tel.: 050-780707; Etienne.van.wonterghem@telenet.be*

Bertrand Denys

UITSTAPJE VOOR ONZE LEDEN

DUDZELE ZONDAG 6 SEPTEMBER 2009

Onder leiding van Karel Danneels, bestuurslid van de heemkring 'Ambacht Dudzele' bezoeken we het historische centrum van de poldergemeente Dudzele met z'n kerk, heemkundig museum 'De Groene Tente' en een oude, beschermde smidse. We lopen langs het huis dat onderpastoor Amaat Vyncke van 1876 tot 1881 bewoonde en groeten het borstbeeld van de Zedelgemnaar achter de kerk.

We spreken af om 13.20 uur op de markt te Zedelgem. Wie geen eigen vervoer heeft, kan eventueel met een andere deelnemer mee. Om 14.00 uur start onze wandeling aan de kerk van Dudzele. Iedereen welkom. De activiteit is gratis.

Over de geschiedenis van Dudzele kun je nog meer vinden op www.degroenetente.be

